

Yleisten kirjastojen neuvoston Metatietoryhmä



KIRJASTO
BIBLIOTEK

Kuvailun tiedotuspäivä 18.3.2021

Kaisa Hypén, Turun kaupunginkirjasto
Matti Sarmela, VAKE

Nykytilanteesta muutama sana

- Kirjastot ja kimpat tehneet itsenäisesti päätökset kuvailutyön organisoinnista, valtakunnallista koordinaatiota ei ole ollut myöskään Melindan suhteen
- Tällä hetkellä 40 yleisten kirjastojen tietokantaa, joihin kaikkiin siirretään kuvailutietoja. Myös pienimmissä kirjastoissa käsitellään jollain tavoin ainakin hankintavaiheen tietueita

	Tietokannat	Kirjastot
Kimppojen yhteiset tietokannat	27	278
Yksittäiset tietokannat	13	13
Yhteensä	40	291



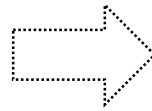
Selvityksiä ja ratkaisumalliehdotuksia

- [Yhteisluettelotyöryhmän raportti 2010](#)
- **Keskuskirjaston metatietoselvitysprojekti 2015:**
"Kuvailutietoprosessien kehittämistarpeet liittyvät erityisesti kuvailun keskittämiseen yhdelle toimijalle eli valtakunnallisen kuvailukeskuksen perustamiseen, joka muuttaisi kuvailutietojen tuottamista ja hallintaa radikaalisti: kaikki yleisten kirjastojen uudet kuvailutiedot tuotettaisiin yhdessä paikassa, yleisten kirjastojen kuvailukeskuksessa, automaattisen indeksoinnin työkaluja apuna käyttäen, RDF-muotoon ja jaettaisiin sieltä avoimena datana sekä tarvittavissa tiedonsiirtoformaateissa yleisille kirjastoille Suomessa. Tietojen käsittely helpottuisi sekä ihmisvoimin että koneellisesti ja kuvailutyöstä vapautuisi työntekijäresursseja."
- [YKN:n kuvailutyöryhmän lausunto 2016:](#)
"Yleisten kirjastojen neuvosto kannattaa Melindan laajenemista yleisten kirjaston piirissä. Tärkeää on yhdessä Kansalliskirjaston ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa täsmentää Melinda-strategian mukaisia tavoitteita yleisten kirjastojen näkökulmasta ja selvittää, mikä on yleisten kirjastojen kannalta tarkoituksenmukainen ja kirjastojen resurssit huomioiva laajenemissuunnitelma. Pidettiin tarpeellisena ylipäätään selkeyttää kuvailutietoon liittyviä tuotantoprosesseja."
- Tietovirtamallit ja skenaariot yhdessä Kansalliskirjaston kanssa
- Metatiedon ekosysteemi –aloite 2019
- [Kansalliskirjaston metatietovisio 2020](#)

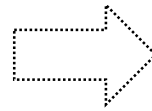


Tilannekuva

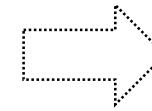
Yleisten kirjastojen
kuvailutyön
kansallinen kartoitus



Yleisten
kirjastojen
yhteinen
tahdonmuodostus



Tiekartta kohti
metatietovisiota



**Kansalliskirjaston
metatietovisio**

Linkitetty tieto (RDF)
RDA, Bibframe ym.
Finto
Melinda-metatietovaranto
Melindan ja kuvailuyhteistyön ohjausryhmä

Finna-visio 2025
Digimediapalvelukonseptiselvitys
Metatiedon ekosysteemi –tavoite
Automaattinen kuvailu (AI)



Yleisten kirjastojen neuvoston Metatietoryhmä: tehtävät

- Laatia kirjastoille kysely, jolla selvitetään
 - kuinka paljon kuvailuun käytetään työaika kirjastoissa nyt
 - kirjastojen Melindaan liittyvät kokemukset: millä tavoin Melinda on vaikuttanut kirjastoissa tehtävään kuvailutyöhön
 - kuinka monessa yksikössä harkitaan Melindaan liittymistä ja millä mallilla. Ja toisaalta, miten ne kirjastot, joissa näitä suunnitelmia ei ole, aikovat jatkossa hoitaa kuvailun
- Hahmotella kuvailun ekosysteemin kokonaiskuvaa yleisten kirjastojen näkökulmasta: mitkä ovat eri toimijoiden roolit ja miten metatieto liikkuu elinkaarensa eri vaiheissa (hankintatiedot, täydet kuvailutiedot, replikoinnit eri järjestelmien välillä)
- Laatia yleisten kirjastojen tiekarttaa kohti [Kansalliskirjaston metatietovisiota](#)
- Hoitaa tarpeen mukaan asiantuntijatehtäviä suhteessa tiedonhallinnan kokonaisuuteen kirjastoalalla, Kansalliskirjastossa tehtävään kehitystyöhön erityisesti Melindan osalta



Yleisten kirjastojen neuvoston Metatietoryhmä: jäsenet

- Antti Heikkinen, Oulun kaupunginkirjasto (Koha)
- Maarit Helén, Tampereen kaupunginkirjasto (Aurora)
- Kaisa Hypén, pj, Turun kaupunginkirjasto (Aurora → Koha)
- Katriina Jylhä, Vaasa kaupunginkirjasto (Mikromarc)
- Sanna Kuosa, Lahden kaupunginkirjasto (Aurora)
- Marjut Puominen, Helsingin kaupunginkirjasto (Sierra)
- Lissu Rossi, Kuopion kaupunginkirjasto (Aurora)
- Sirpa Tuomisto, Kokkolan kaupunginkirjasto (Aurora)
- Leena Vainikainen, Porin kaupunginkirjasto (Aurora)
- Matti Sarmela, Yleisten kirjastojen valtakunnallinen kehittämistehtävä



Yleisten kirjastojen neuvoston Metatietoryhmä: toiminta tähän asti

- Yleisille kirjastoille laadittu kysely
 - Lähti 291 Manner-Suomen kirjastoon
 - Vastausaika 18.1.-17.2.2021
 - Vastauksia saatiin 146, vastausprosentti 50,17
 - Tulosten käsittely meneillään, raportti esitellään neuvostolle huhtikuun kokouksessa
- Tutustuttu Metatietovisioon, otettu tuntumaa kuvailun ekosysteemin nykytilaan
- Kansalliskirjaston kuvailun asiantuntijaryhmät: sovittu tapaaminen yleisten kirjastojen edustajien kanssa



Yleisten kirjastojen edustajat kuvailun asiantuntijaryhmissä

- Melindan ja kuvailuyhteistyön ohjausryhmä (entinen Tiedonhallinnan ohjausryhmä): Kaisa Hypén, Matti Sarmela
- Kuvailustandardiryhmä Kusti: Marjut Puominen
- Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä KUMEA: Sini Neuvonen, Anna Viitanen
- Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä Muusa: Ilona Heinonen, Anu Sormunen, Tommi Viitamies
- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä Sisku: Mari Ekman
- Toimijakuvailun asiantuntijaverkosto ToiKu: Saijamari Pakkala, Sirpa Tuomisto
- Finton ohjausryhmä: Marjut Puominen



Yleiset kirjastot ja Melinda

	Tietokannat	Kirjastot
Tietokannoista Melindassa	8	109
Liittymässä Melindaan 2021	9	99
Yhteensä	17	208
Melindan ulkopuolella	23	83

Tavoite vuoden 2021 lopussa:

	Melindassa	Ei Melindassa
Tietokannoista	42,5 %	57,5 %
Kirjastoista	71,5 %	28,5 %

Muutoksia vuonna 2021: Kiri- ja Tiekkö-kimpat sekä Reisjärvi ovat muodostamassa uuden Joki-kimpan. Sen jälkeen tietokantojen määrä on 38.

Vaski-kirjastot ottavat Kohan käyttöön, nykyinen Aurora-Melinda -yhteys puretaan ja Vaski siirtyy TäTin kautta osaksi Melinda.

Kiitos! Kysymyksiä?

Kaisa.hypen@turku.fi